Riktlinjer för begravningsverksamheten

Antagen av kyrkofullmäktige 2026-10-22

Kyrkofullmäktiges ordförande Gunnar Laurell

Kyrkoherde Katarina Björklund

Riktlinjer för begravningsverksamheten i Sävare församling

Staten har ett övergripande ansvar för begravningsverksamheten. Inom ramen för kyrka-statreformen beslutade staten att anförtro Svenska kyrkan och dess församlingar uppdraget som begravningshuvudmän och därmed ansvaret för begravningsverksamheten, utom i Stockholms stad och Tranås kommun. Som huvudman för begravningsverksamheten strävar vi i Sävare församling hela tiden att genomföra uppdraget på ett förtroendegivande sätt, ett uppdrag som kräver kompetens och god kommunikation.

Sedan 2017 har man en enhetlig begravningsavgift i hela landet, undantaget Stockholms stad och Tranås kommun.

Syfte

Syftet med denna riktlinje för begravningsverksamheten är att dels visa vilka gravskick som är lämpliga på våra kyrkogårdar, dels att utifrån behov av gravplatser i framtiden skapa en miljö som är hållbar både ur etiskt och ekonomiskt perspektiv.

Långsiktiga principer och övergripande inriktning för begravningsverksamheten

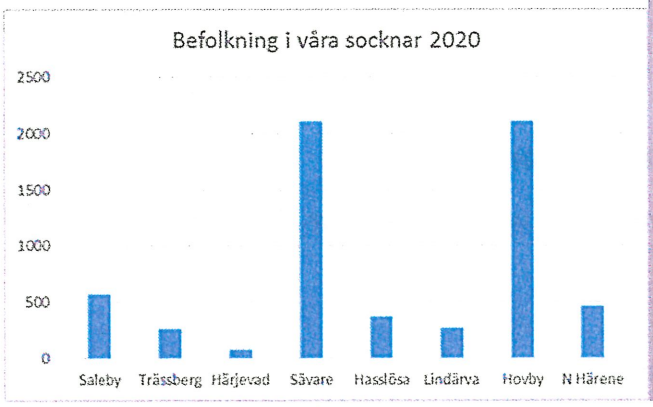
- Arbeta för hållbarhet och biologisk mångfald.
- Arbeta för god tillgänglighet på kyrkogårdarna.
- Arbeta för god arbetsmiljö i enlighet med gällande regelverk.
- Arbeta med digitala arbetsredskap såsom gravkartor och gravregister.
- Arbeta fortlöpande med vård av kulturmiljön på våra kyrkogårdar såsom iordningsställande av kulturklassade gravvårdar, underhåll av kyrkogårdsmurar, portar, grindar och trädkransar runt våra kyrkogårdar.
- Arbeta utifrån planer för kyrkogårdens skötsel.
- Arbeta med att tillgodose efterfrågade gravskick.
- Arbeta med att, om så efterfrågas, tillgodose gravkvarter för trosuppfattningar och livsåskådningar som har särskilda önskemål avseende utformningen.

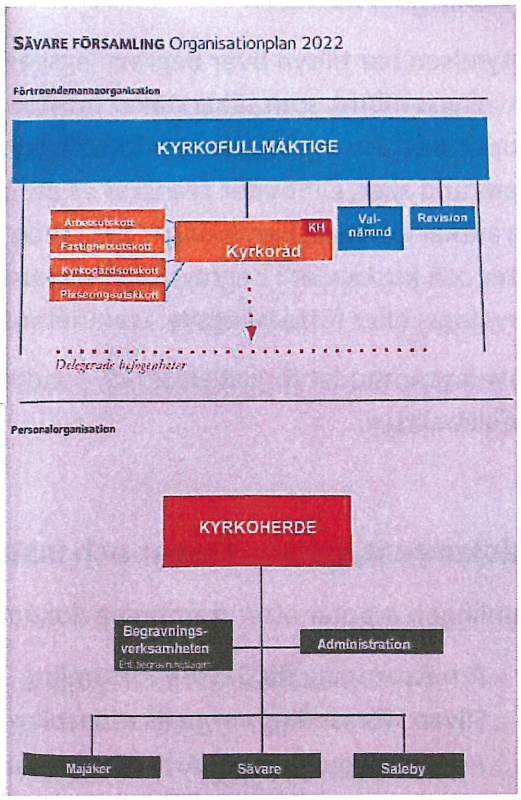
Förvaltningsområdet

Sävare församlings geografiska läge är mellan Lidköping, Skara och Jung. Det är således en vidsträckt församling med Filsbäck i norr, Hasslösa i öster och Härjevad längst västerut. Församlingen präglas av landsbygd med små byar och samhället Vinninga samt Filsbäck och Majåker som kan ses som förorter till Lidköping.

Under den senaste tioårsperioden har befolkningsmängden legat på en oförändrad nivå, ca 6100 personer.

Fördelningen av befolkning i våra olika socknar (tidigare församlingar) åskådliggörs i diagram till höger. I Sävare socken ingår både Filsbäck och Vinninga, i Hovby socken ingår Majåker.

Organisation

Förtroendevalda

Kyrkofullmäktige är församlingens högsta beslutande organ och beslutar i övergripande frågor och ger på så sätt ramarna för verksamheten. Kyrkorådet har, tillsammans med kyrkoherde, ansvar för att verksamheten håller sig inom givna budgetramar. Detta kan delegeras vidare till kyrkogårdschef, bekräftas då skriftlig och anmäls till kyrkorådet.

Kyrkogårdsutskottet består av 8 ledamöter, en representant för var socken. Utskottet har inom givna budgetramar ansvar för kyrkogårdarnas drift, underhåll och ekonomi.

Personal

Kyrkogårdsförvaltningen leds av vår kyrkogårdschef. Kyrkvaktmästarna är helårsanställda med arbetstidsförskjutning över året. Under semestertider anställs skolungdomar.

Begravningsverksamhetens administration hanteras av kanslist, kamrer och kyrkogårdschef.

Tillsyn

Länsstyrelsen utövar tillsyn genom begravningsombuden. Även stiftet har ett uppdrag att utöva tillsyn.

Begravningsombud

Länsstyrelsen har tillsyn över begravningsverksamheten och utser särskilda begravningsombud, som säkerställer inflytandet för dem som inte tillhör Svenska kyrkan. Ombudet skall även granska att information till och samråd med företrädare för andra trossamfund sker. Ombudet granskar så att ceremonilokal utan religiösa symboler erbjuds och granskar kostnadsberäkningar avseende begravningsverksamheten samt granskar att intäkter och kostnader i begravningsverksamheten särredovisas och inte blandas med begravnings- eller församlingsverksamhetens ekonomi.

Begravningsombudet får kallelser och handlingar till kyrkogårdsutskottet, kyrkoråd och kyrkofullmäktige.

Styrdokument, policy, planer och instruktioner

Församlingen arbetar efter framtagna dokument som vägleder och styr vår verksamhet:

- Arbetsordning för Sävare församling
- Sävare församlings organisationsplan
- Arbetsmiljöpolicy och Arbetsmiljöplan
- Jämställdhetsplan
- Lönepolicy
- Delegationsordning
- Attest- och utanordningsinstruktion
- Organisationsplan
- Instruktion för behandling av personuppgifter GDPR
- Mötes- och resepolicy
- Beredskapsplan
- Lokalförsörjningsplan
- Regler för kvalitetssäkring av begravningsverksamheten
- Kulturhistorisk karakterisering och värdering – Vård och underhållsplaner
- Trädvårdsplaner
- Gravstenssäkring – CGKs rekommendationer
- Begravningslagen och begravningsförordningen

Avtal

För transport, grävning och snöröjning finns avtal med lokala entreprenörer.

Kremering ombesörjs av Lidköpings kyrkogårdsförvaltning, avtal är tecknat med Lidköpings församling.

Samverkan

Kyrkogårdsförvaltningen lägger vikt vid att delta i nätverk på olika nivåer. På stiftsnivå finns profildagar för kyrkvaktmästare och även nätverk för kyrkogårdschefer. En samverkan sker också mellan förvaltningarna i Lidköpings kommun, detta ger erfarenhetsutbyte men också möjlighet till hjälp vid t.ex. bärning av kista. Huvudmannen eftersträvar en god relation till andra trossamfund och livsåskådningsorganisationer. Församlingen samverkar även i kommunens grupp för krisstöd.

Gravskick på församlingens kyrkogårdar

Upplåtelsen av gravplats sker i samband med inträffat dödsfall och upplåtelsen, gravrättstiden, är 25 år. Begravningslagen skiljer på tre olika typer av gravplatser: de med gravrätt (kistgrav- och urngravplats), begränsad gravrätt (askgravplats) eller utan gravrätt (minneslund).

Kistgravplats

På alla kyrkogårdar i församlingen finns kistgravplatser. Kistgravplatser kan upplåtas för gravsättning av urna om särskilda skäl finns, detta kan vara gravsättning i familjegrav. Gravrättsinnehavaren ansvarar för att gravplatsen är i ordnat skick och att eventuell gravsten är säkrad.

Urngravplats

På alla kyrkogårdar i församlingen finns urngravplatser. I en urngrav kan bara urnor gravsättas. En urngrav har plats för en eller flera urnor. Gravrättsinnehavaren ansvarar för att gravplatsen är i ordnat skick och att eventuell gravsten är säkrad.

Askgravplats

En askgravplats är en gravplats för askor/urnor. Församlingens askgravplatser är nu anlagda med gemensam växtbädd som vårdas av kyrkogårdsförvaltningen. För detta tas ett engångsbelopp ut. På askgravplatsen ges möjlighet för makar/partner/anhöriga att vila tillsammans. De anhöriga får närvara vid gravsättningen. Den begränsade gravrätten innebär att församlingens fastställda regler följs, t.ex. mått för liggande gravsten, begränsad tid för användande av gravlykta och endast användning av växtlighet i form av snittblommor är tillåtna.

Det är kyrkogårdsförvaltningen som ansvarar för de allmänna och gemensamma ytorna inom askgravplatsen och att de enskilda gravplatserna hålls i ett ordnat och värdigt skick.

Minneslund

Minneslund är en gemensam gravplats med anonym karaktär där avlidnas aska gravsätts inom ett gemensamt område. Gravsättning av aska utförs av kyrkvaktmästare under värdiga former utan närvaro av anhöriga. Kyrkogårdsförvaltningen svarar för skötsel av minneslunden och för all plantering inom denna. Besökare får medverka till utsmyckning med snittblommor och ljus på anvisad plats.

Sävare församlings begravningsplatser

Församlingen förvaltar åtta kyrkogårdar fyra historiska kyrkplatser, på två av dessa finns gravar som vårdas.

Aktiva begravningsplatser	
Kyrkogård	**Gravskick**
Sävare	kistgravplatser urngravplatser askgravplats minneslund
Hasslösa	kistgravplatser urngravplatser askgravplats
Lindärva	kistgravplatser urngravplatser
N Härene	kistgravplatser urngravplatser askgravplats
Hovby	kistgravplatser urngravplatser
Saleby	kistgravplatser urngravplatser askgravplats
Trässberg	kistgravplats urngravplatser askgravplats
Härjevad	kistgravplats urngravplatser askgravplats
Historiska kyrkplatser	
Skofteby kyrkplats	Två gravsättningar 50-60 talet
Härjevads gamla kyrkplats	10 gravstenar finns kvar sedan begravningsplatsens togs ur bruk ca 1915, dock finns en gravsättning på 1950-talet.

För muslimska bekännare finns möjlighet till gravsättning på Södra begravningsplatsen i Lidköping. Detta är reglerat genom avtal med Lidköpings församling. Om så skulle krävas har

Sävare församling möjlighet att avsätta mark för iordningsställande av muslimsk begravningsplats.

Behov av gravplatser i framtiden

I den kartläggning som kyrkogårdsförvaltningen har gjort ser vi att dödstalet är ca 1% av innevånarantalet varje år vilket ger ca 60 dödsfall per år. Dock ser vi att antalet gravsättningar på våra kyrkogårdar ligger runt 35 per år. Detta då flera av de avlidna som varit bosatta på Majåker och i Filsbäck har valt gravsättning på Lidköpings kyrkogårdar.

Under de senaste åren ser vi i vårt förvaltningsområde en klar ökning av kremationsbegravningar. Vi ser också en ökning av urnsättningar i redan upplåtna äldre gravar och i askgravplatser.

Vid gravsättning upplåts plats för maka/make eller sambo. Vid gravsättning av barn upplåts gravplats för föräldrar. För övrigt upplåts inte rätt till gravsättning i förtid.

Med denna bakgrund och kontroll på våra gravkartor kan vi konstatera att tillgången till gravplatser på våra åtta kyrkogårdar är väl tillgodosedd. Dock kommer vi att behöva en beredskap för anläggning av kvarter där hänsyn tas till särskilda önskemål på utformningen, ex muslimska gravkvarter.

Lokaler för begravningsverksamhet

Bisättningslokal

Församlingen använder sig av bisättningslokal i krematoriet/kapellet på södra begravningsplatsen i Lidköping.

Kyrkor och andra lokaler för begravningsceremonier

För kyrkliga begravningar har församlingen 9 kyrkor för begravningsceremonier, alla dessa öppnas året runt för begravningar. För borgerlig begravningsceremoni anvisas Saleby församlingshem där religiösa symboler tas bort. Alla dessa lokaler är utrustade med hörslinga.

Lokal	Antal sittplatser	Toalett	Tillgänglighet	Kommentar
Hasslösa kyrka	214	RWC i kyrkan, WC på kg	Ramp till sidoport	ljudanläggning
Hovby kyrka	96	RWC i kyrkan och på kg	Lösa ramper	
Härjevads kyrka	134	WC på kg	Lösa ramper	ljudanläggning
Lindärva kyrka	55	WC på kg	Ramp byggs 2027	
Majåkers kyrka och	150	RWC	Inga nivåskillnader	ljudanläggning

församlingshem				
N Härene kyrka	134	WC i kyrkan, RWC på kg	Ramp till huvudingång	ljudanläggning
Saleby församlingshem	60	RWC	Inga nivåskillnader	ljudanläggning
Saleby kyrka	385	WC i kyrkan, RWC på kg	Ramp till sidoport	ljudanläggning
Sävare kyrka	317	WC i kyrkan och RWC på kg	Ramp till huvudingång	ljudanläggning
Trässbergs kyrka	200	RWC i kyrkan	Lösa ramper	ljudanläggning

Krisberedskap i begravningsverksamheten

Under 2026 har församlingen uppdaterat vår krisberedskap och då antagit en ny Beredskapsplan, avsnitt om begravningsverksamheten behandlas där i bilaga 4.

Efter kartläggning av lediga gravplatser och markinnehav i anslutning till våra kyrkogårdar kan vi se att samhällets tidigare rekommendationer om att huvudmannen skall hålla en markreserv motsvarande behovet av kistgravplatser för 5% av befolkningen inom förvaltningsområdet är väl tillgodosett.

Under 2022 kompletterades vår utrustning för att säkerställa genomförandet av gravsättningar under tid med höjd/högsta beredskap.

Arbetet med krisberedskap är ett ständigt pågående arbete.